

Rusi dosegli Vzhodno Prusijo; ameriške armade vdrle v mesto St. Lo

Rusi zavzeli 340 vasi in mest na centralni fronti in prekoračili reko Niemen blizu Vzhodne Prusije. Berlinski radio poroča o novi ruski ofenzivi v jugovzhodni Poljski. Angleži zavzeli 8 vasi v Normandiji, Američani pa 3 in prekoračili reko Lizon. Nemška obrambna črta v Italiji zdrobljena na vsej dolžini; ameriški letalci razbili 22 mostov na reki Po

STOCKHOLM, 17. jul.—Švedski list Aftonbladet poroča, da so Rusi invadirali Vahodno Prusijo s srčnimi četami, ki so bile spuščene na tla, da razderejo obrambne naprave.

LONDON, 17. jul.—Poročilo iz Moskve pravi, da se vrše na meji Vzhodne Prusije vroči boj, neko poročilo iz Švice pa omenja, da so naciji ukasali takojšnjo evakuacijo civilnega prebivalstva iz te nemške province. Po padcu Grodna se je ena od ruskih armad začela valiti proti Kovnu, ki je pred Vzhodno Prusijo nemška glavna obrambna točka.

GLAVNI ZAVEZNIŠKI STAN, FRANCIJA, 17. jul.—Po sedmih dnevih vročih bojov so ameriške čete danes vdrle v mesto St. Lo v centralni Normandiji in v teku so hudi poljični boji. To mesto so Nemci sprejemili v enako trdnjavo kot Caen v vzhodni Normandiji, kjer to mesto tvori nekakšna vrata za vdor proti Parizu.

London, 17. jul.—Ruske armade, ki so včeraj zavzele staro poljsko mesto Grodna le 15 milj od nove meje Vzhodne Prusije, so na centralni fronti, ki zavzema Litvinsko in vzhodni del stare Poljske proti Bialistoku, in Brest Litovsku, tudi okupirale 340 vasi in mest. Kovnu, glavnemu mestu litvinske republike, so se približale na deset milj razdalje in mesto pade vsak čas.

Rdeče armade se vaje tudi proti Bialistoku, od katerega so bile v nedeljo oddaljene 45 milj, in Brest Litovsku, ki je oddaljen 60 milj. Na vzhodnem koncu fronte so oddaljene manj kot deset milj od latvijske meje.

Glavna udarna sila sovjetskih armad je bila zadnje dni osredotočena na centralni fronti, ki se v velikem loku vije od Pinska na pripekem ozemlju, katerega so zavzele zadnji teden, severozapadno v smeri Varšave in Vzhodne Prusije in dalje vzhodno proti Latviji. Pri Grodnu so na več mestih prekoračile reko Niemen in se začele valiti proti Vzhodni Prusiji, ki postane pozorišče bojov v prihodnjih dneh. (Neko londonsko poročilo pravi, da so ruske čete že vdrle na suvalsko ozemlje, ki je bilo leta 1939 v razkosanju Poljske pridrženo Vzhodni Prusiji. Od tukaj do stare vzhodno-pruske meje je še 30 milj.)

Berlinska radijska postaja je poročala, da so sovjetske čete prišle z veliko ofenzivo tudi v jugovzhodnem delu stare Poljske. O tej ofenzivi ni bilo nobenega poročila iz Moskve, kakor tudi ne o kakšni akciji na dvinskem sektorju v Latviji. Berlinsko poročilo je omenjalo, da so bili napadi na tej novi fronti pri Tarnopolu in Lucku odbiti.

Glavni zavezniški stan, Francija, 17. jul.—Na vsej 120 milj dolgi fronti v Normandiji divjajo srčite bitke in Nemci se morajo počasi umikati. Anglokanadske čete so pri Caenu na šest milj dolgem sektorju napravile močan nočni napad in napredovale okrog poldrugo miljo. Zavzele so tudi osem vasi ob cesti, ki vodi iz Caena v Pariz.

Pri St. Loju, za katerega se vrše vroči boji že teden dni, so ameriške čete zavzele tri vasi in so oddaljene od mesta okrog 1500 jardov — malo več kot pol milje. Na zapadnem koncu fronte pa so prodrele do Lessajja, ki so ga obkrožile s treh strani. Od Periersa so oddaljene poldrugo

miljo. Na tem sektorju so v enem kraju prekoračile tudi reko Lozon.

Rim, 17. jul.—Italijanska fronta se je zopet začela pomikati proti severu po daljšem zastoju. Nemška protiofenziva je bila zdrobljena na vsej črti. Britska osma armada je zdrobila nacijski odpor na 70 milj dolgi fronti in okupirala Arenzo, 37 jugovzhodno od Florencia v centralni Italiji. To mesto, ki je šlo 60.000 prebivalcev, je križišče starih glavni in več okrajnih cest. Od reke Arne se nahaja le pet milj. Nemci so ga branili tri tedne, končno pa so ga izgubili, kakor tudi veliko vojakov in vojnega materiala.

Na zapadnem koncu fronte je peta ameriška armada okupirala več strateških hribov vzhodno od Livorna v poskusu, da pride Nemcem v tem mestu za hrbet. Okupirala je tudi vas Quercianello, pet milj od obrežja in na svojem sektorju pognala Nemce nazaj od ene do pet milj. Zavzela je tudi Montignoso.

Zadnje dni je bila zelo aktivna tudi letalska sila, ki je na reki Po razbila ali poškodovala 22 mostov. S tem je nacijem otežila zalaganje njih armad na tako zvan gotski obrambni liniji, ki leži južno od reke Po in kateri se bližajo zavezniške sile.

Chungking, 17. jul.—Glavni stan poroča, da so kitajske čete združile japonske protinapade pri Lunglingu v Provinciji Yunan pri severni Burmi, kjer Kitajci in Američani skušajo zgraditi novo vojaško cesto, ki bi zvezala Kitajsko in Indijo.

Bombardiranje Reicha se nadaljuje

Nad 1500 bombnikov nad Nemčijo in Avstrijo

London, 17. jul.—Nemčija in Avstrija sta bili včeraj zopet tarča silovitih bombnih napadov iz zraka. Kljub slabemu vremenu se je dvignilo nad tisoč težkih ameriških bombnikov, spremljanih po močnih eskadrh bojnih letal, in sipalo bombe na nemška mesta. Glavna tarča je bilo zopet Monakovo z okolico vred.

Nad 500 težkih bombnikov 15. letalske sile, ki ima svoje baze v Italiji, pa je sipalo bombe na vojaške objekte pri Dunaju, Nalieteli so na močno protiletalsko streljanje, toda le dveje nemških letal se je prikazalo in zopet odletelo.

Iz napada na Monakovo se ni vrnilo dvanajst bombnikov in tri bojna letala.

Prejšnji dan je 15. letalska sila, več sto bombnikov, zopet napadlo oljno industrijo v Rumuniji pri Ploesti in razbilo ali poškodovalo štiri rafinerije. Isti dan so ameriški bombniki napadli rafinerije pri Budapešti na Ogrskem.

Britska armada ima nov tank

Zavezniški glavni stan, Francija, 17. jul.—Angleška armada je dobila nov tank, ki je izboljšanje Cromwellovega tanka. Novo tega tanka so težji topovski strel.

Kontrola letalske transportacije

Ustanovitev mednarodne oblasti

London, 17. jul.—Angleška delavska stranka se je izrekla za ustanovitev mednarodne avtoritete, ki naj bi kontrolirala in operirala letalsko transportacijo in vse svetovne linije. Načrt predvideva popolno internacionalizacijo letalskega prometa.

Stranka je zavzela stališče, da bi internacionalizacija letalskega prometa ščitila svetovni mir. Civilno letalstvo ne bi postalo sredstvo nacionalnih smernic držav.

Svetovna avtoriteta naj bi bila v rokah posebne mednarodne organizacije, v kateri bi imele vse države reprezentante. Vodstvo naj bi bilo koncentrirano v posebnem odboru, ki bi dajal koncesije in izvajal kontrolo nad civilnim letalstvom. Svetovna avtoriteta naj bi posedovala vse letalske linije, letališča in naprave, poleg tega pa naj bi preskrbovala moštvo. Pomožne oblasti naj bi bile ustanovljene v različnih pokrajinah.

Ena izmed pokrajin naj bi vključevala evropski kontinent, angleške otoke, Irsko, del Rusije in morda kolonije evropskih držav v severni Afriki. Letalska transportacija v Evropi naj bi prišla pod enotno kontrolo. Vsa letala, tudi privatna, naj bi bila podvržena mednarodni kontroli.

Partizani zdrobili nemško ofenzivo v Črni gori

London, 17. jul.—Radijska postaja Svobodna Jugoslavija je poročala, da so partizani zdrobili močno nemško ofenzivo proti gerilecem v Črni gori. Okupatorji so utrpeli večje izgube. Poročilo dostavlja, da so partizani uničili dve garniziji tudi v zapadni Bosni in zajeli dosti vojnega materiala.

Radijska postaja v Alžiru je poročala, da se zdaj bori v partizanskih vrstah v Jugoslaviji tudi del neke londonske divizije.

TITO ČAKA S 'PRIZNANJEM' VLADE ŠUBAŠIČA

Prej mora pokazati, ako bo naklonjena ljudstvu

FOTIĆ IN MIRKOVIC RESIGNIRALA

Rim, 17. jul.—Semkaj dospelo poročilo časnikarskega poročevalca Stojana Pribičevića, ki se nahaja pri Titu kot zastopnik ameriškega tiska, pravi, da je vrhovni svet jugoslovanske Osvobodilne fronte zavzel stališče, da Titova provizorična vlada ni uradno zastopana v novi jugoslovanski vladi v Londonu, katero je sestavil premier Ivan Šubašić.

Iz tega Pribičevićevega poročila, katerega je avtoriziral Tito, je razvidno, da partizansko gibanje čaka s "priznanjem" Šubašičeve vlade, da vidi, kaj stori. Poročilo pravi, "predno je osvobodilni odbor pripravljen stopiti v vlado, se mora jugoslovansko ljudstvo prepričati, ako bo imelo podporo vlade na vsej črti, kajti Jugoslavlani so imeli slabe izkušnje z zamejnimi vladami."

Washington, D. C.—Zadnji petek je jugoslovanski poslanik v Ameriki Konstantin Fotić obvestil državnega tajnika, da resignira iz te službe. Obenem je ocnrl novo jugoslovansko vlado pod vodstvom Ivana Šubašiča, češ da ne predstavlja Srbije in da v nji Srbi nimajo nobenega zastopništva. On ima v mislih Velesrbe, ki so ves čas po formiranju Jugoslavije po zadnji vojni vodili vlado in jo tudi na vsej črti zavezili. Kusanovića in Vukosavljevića očitno ne priznava za Srbe, vsaj ne kot zastopnika Srbov v novi jugoslovanski vladi.

Fotiću je sledil tudi jugoslovanski konzul v Chicagu Vojislav V. Mirković, ki je tudi podal ostavko in podal slično izjavo kot Fotić. Z Mirkovićem sta resignirala tudi dva njegova pomočnika iz konzularne službe. To sta Milan B. Obradović in Ljubica Radonić. Trije drugi uslužbenci v čikaškem konzulatu se še niso odločili, ali bodo "priznali" novo vlado ali ne in so zaenkrat še ostali na svojih mestih.

Domače vesti

Obisk

Chicago.—Frank Gerzetic iz West Allisa, Wis., je 17. julija obiskal glavni urad SNRJ in uredništvo Prosvete.

Nov grob v Penni

Strabane, Pa.—Dne 8. julija je tukaj umrla Jennie Slanovich, stara 54 let in doma iz Jurš pri St. Petru na Krasu. Zapušča dva sinova, dve hčeri in tri brate. Bila je članica društva 138 SNPJ.

Is Clevelanda

Cleveland.—Dne 12. julija je tukaj umrl Louis Hočevar, star 22 let in rojen v Bridgeportu, Ohio. Zapušča ženo in hčerko, očeta, šest bratov in šest poročenih sester. Mati mu je umrla leta 1940.—Družina Robert Jacobs na 1189 E. 177 st. je dobila hčerko prvorojenke.—Poročila sta se Valeria Perše in William M. Urbančić.—Na bojišču pri Cherbourgju, Francija, je bil 24. junija ranjen v nogu in roko postak Anthony Smrdel, sin Francka Smrdela s 1384 E. 53 st. Charles Zivoder, sin Nancy Braidich, pa je bil ranjen 23. maja pri Anziju, Italija. Sgt. Laddie Jev Belsko, fara Studeno pri Postojni, odkoder je prišel v Cleveland pred 31 leti. Bil je vdovec. Zapušča sina Johna pri vojakih in dve hčeri.

Predsednik trgovske zbornice se vrnil

Washington, D. C.—Eric A. Johnston, predsednik Ameriške trgovske zbornice, se je prav kar vrnil z obiska sovjetske Rusije, kjer se je mudil osem tednov. Tja je šel na povabilo premierja Stalina. Obiskal je vsa večja industrijska središča, obenem pa je proučeval povojne trgovske možnosti med Rusijo in Združenimi državami. O svojih vtisih bo poročal na raznih sestankih in v člankih, ki bodo izšli v magazinih.

Demokratje se branijo H. Wallaca

Reakcionarjem je "preradikalen"

Chicago, 17. jul.—Vsa znamenja kažejo, da se bo na konvenciji demokratske stranke vršil hud boj za izbiro podpredsedniškega kandidata. Četudi ima sedanji podpredsednik Henry A. Wallace najboljši izgled, da bo ponovno nominiran, so južnaški reakcionarji in ostali sovražniki novega deala napeli vse sile, da konvencija nominira njim "sprejemljivega" kandidata.

Znano je, da je predsednik Roosevelt dal svojo podporo Wallacu, ni pa insistiral, da ga mora delegacija nominirati. Vsa tega smatrajo zlasti vsi reakcionarji, da imajo proste roke pri izbiri podpredsedniškega kandidata. V tem momentu izgleda, da bosta najresnejša tekmeča proti Wallacu za podpredsedniško kandidaturu James F. Byrnes, direktor urada za vojno mobilizacijo in bivši vrhovni sodnik, ter senator Alben W. Barkley iz Kentuckija. Barkley je bil izbran, da na konvenciji predlaga Roosevelta za četrti termin, kar se smatra, da bo na konvenciji igral veliko vlogo.

Robert E. Hannegan, predsednik demokratskega odbora, je baje potrdil vest, da je Wallace povedal, da ne bo mogel na konvenciji prodrati za nominiranje. Doznava se tudi, da je Roosevelt naslovil posebno pismo senatorju Samuelu D. Jacksonu iz Indiane, ki bo izvoljen za konvencionalnega predsednika. V pismu je Roosevelt baje izjavil, da je on sicer za Wallaca, ampak delegacija ima "pristo pot," da imenuje kogar hoče.

Pred nekaj dnevi je bilo naznanjeno, da je organizacija Gollup, ki se peča z javnim mnenjem, s poskusnim glasovanjem dognala, da je 64 odstotkov demokratov za Wallaca, dočim je njegov najbližji protikandidat dobil le 16 odstotkov glasov, ostali pa veliko manj. Na podlagi tega se lahko sklepa, da je Wallace najpopularnejši kandidat med demokrati, ampak reakcionarji, ki so sicer v manjšini, hočejo svojega kandidata, ki bo zastopal priverligirane interese.

Senator Guffey iz Pennsylvanije je izjavil, da bo Wallace pri prvem glasovanju prejel 250 glasov, pri drugem glasovanju pa da bo zlahka zmagal. Da zmaga, potrebuje 589 glasov. Volitve za podpredsedniškega kandidata se pričnejo v četrtek.

Ameriška pomoč Kitajski in Indiji

"Lend-lease" znaša \$1,400,000,000

Washington, 17. jul.—Ameriška "lend-lease" pomoč Indiji in Kitajski je od začetka vojne do 1. maja letos znašala \$1,400,000,000, se glasi poročilo Leona T. Crowleyja, upravitelja zakona za vojno pomoč zaveznikom.

Poleg tega je general Stillwell, ki poveljuje kitajskim četam v Burmi, prejel vojnega materiala v vrednosti 217 milijonov dolarjev za kitajsko armado.

Vrednost te pomoči za indijsko-burmansko-kitajsko fronto se deli sledeče: Municije in orožja je bilo poslanega za \$216,319,000, letal za \$269,404,000, tankov in trokov za \$270,187,000, industrijskih predmetov pa za \$322,328,000.

Crowley je tudi dejal, da je ameriškim inženirjem na Kitajskem pomagalo okrog 400,000 Kitajcev pri konstrukciji velikih letališč za nove bombnike tipe B-29. Kitajci so zgradili ta letališča z najprimitivnejšim orodjem.

ZAVEZNIŠKA POLITIKA V RIMU POVZROČA KAOS

Politika kompromisov ne prinese miru

ZAVEZNIKI APIZAJO FAŠISTE

Rim, 17. jul.—Zavezniška politika kompromisov, ki se je uveljavila v Afriki po zavezniški okupaciji, se je ponovila tudi v Italiji, piše Edward P. Morgan, poročevalec čikaškega lista Daily News. Darlan je sicer že mrtev in kralj Victor Emanuel je odšel v pokoj, ampak zavezniška politika se nadaljuje kot prej.

Borimo se proti fašizmu in nacizmu, naši fantje in naši veliki tanki zmagujejo vsespovsod, ampak vse izgleda, da so zavezniški uvedli v Italiji le nekakšno policijsko nadzorstvo. Izjava se politika na podlagi teorije, če zavezniški uspejo, da se ohrani red in mir, da je to dovolj, neglede na to, kdo je v zaporu ali na prostem. Ta politika zavezniških sil je povzročila, da je v Rimu nastala praveca konfuzija.

Dva tedna po okupaciji Rima so zavezniški organi aretirali Antonija Poca za to, ker je organiziral podtalno grupo protifašistov, ki je Nemcem delala veliko preglavice. Britski major, ki je upravljal posle v imenu zavezniške vojaške vlade, je rekel, da ga ne briga, kaj je Poca delal prej. "Sedaj smo mi tukaj in Poca bo ostal v zaporu 20 let, ako se ne bo obnašal po naših pravilih." Kmalu potem je bil Poca opročen in pevcu Gigliju je bil prepovedan nastop na koncertu, ker je Gigli bil znan kot fašist.

Iz vsega tega sledi, da se ne more Italija samopašno razdeliti na dva dela, v fašistični in protifašistični tabor. Mislili kritiki so mnenja, da je največja napaka na strani zaveznikov v tem, ker si prizadevajo vzpostaviti "normalne" razmere, zato pa se skušajo upoštevati celo manj važni fašisti, medtem ko se robato postopa z antifašisti. Nepristranski opazovalci razmer priznavajo, da ima zavezniška oblast v Italiji pred seboj težak problem, ampak s kompromisi in apizanjem ne bo mogla uspeti.

Vprašanje nastane, ali bodo zavezniške oblasti nadaljevale tako politiko, politiko apizanja, tudi potem, čim udejejo na nemško-ozemlje? Kompromisi s fašisti in nacisti ne morejo roditi dobrih posledic, kajti prizadeto prebivalstvo, ki je pričakovalo od zaveznikov svobodo, ne bo hotelo sodelovati, čim bo videlo, da zavezniški paktirajo s fašisti.

Zavezniške oblasti stoje še pred drugim vprašanjem: Kako dolgo bodo ostale v Italiji? In kaj potem? Italijani se boje, kaj bo, čim se zavezniški umaknejo iz dežele, zlasti pa iz Rima in potem iz severnih mest. Boje se zato, ker čutijo in vidijo, da bo edini izhod ljudstva v tem, da se dvigne proti fašističnim tiranom, kar pomeni krvavo revolucijo.

Neki ogrski poročevalec, ki je živel v Rimu osem let, je rekel, da bo za Italijo najslabši tisti dan, ko bodo zavezniški odšli in pustili Italijane same. Posledice bodo strašne. Italija se bo znašla v veliki konfuziji in ljudstvo se bo dvignilo proti tiranom, s katerimi sedaj zavezniške oblasti delajo kompromise.

Ta čas bo prišel, čas, ko bodo zavezniški odšli iz Italije. Vsa tega zavisi ves razplet italijanskih razmer od zaveznikov, kaj in kako bodo uravnali razmere. Ako bodo uvedli politiko zdravega razvoja, se bo preprečil uničujoči kaos. Javno je, če zavezniške oblasti tega ne store, da postoji resna nevarnost, da se bodo morali spet vrniti in znova pričeti graditi red in mir.

Republikanci mislijo zopet osrečiti deželo z "old dealom"...

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narodna za Združene države (izven Chicago) in Kanada \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolico Cook Co., \$7.50 za leto, \$3.75 za pol leta; za inoseststvo \$9.00. Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County, \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenarodnih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz
naselbinPISMO SLOVENSKEGA
UJETNIKA

San Bernardino, Cal.—Oprostite mi, ker vas nadlegujem s tem pismom. Jaz sem Slovenec in doma iz Trsta in sedaj se nahajam v Ameriki kot laški ujetnik.

Leta 1940 so me italijanske oblasti poslale kot vojaka v delavnice v Libijo, Afrika. Tja so me zato poslale, ker sem bil zaveden Slovenec in Slovan. Vzelo bi preveč prostora, ako bi podrobneje opisoval moje romanje. Toda deset dni pred začetkom vojne sem se znašel v mestu Bengaziju, kjer sem moral delati. Ali kmalu je prišel srečen dan, ko so me zavezniški ujeli. Ujeli so me 7. maja l. 1943 in me z drugimi Italijani vred odpeljali v Florence, Arizona. Tu sem se spoznal s šestimi zavednimi Slovenci in tudi z nekaterimi, o katerih pa rajši ne govorim, kajti oni zame niso Slovenci. Jaz sem najstarejši med njimi. Sem 34 let star. Prenešel sem se veliko hudega v svojem rojstnem kraju, nad katerim pa je plapolala tuja zastava. Kar želim sedaj, je, da bi slovenske ujetnike oddelili od Italijanov.

Jaz sem bil vedno prepričan, da bomo imeli Slovenci dovolj moči in hrabrosti in da se bomo osvobodili izpod tuje jarma. Danes zmagujejo na celi črti slovenska Rusija, Amerika in tudi jugoslovanski partizani, ki se bojujejo pod hrabrim vodstvom maršala Josipa Broza (Tita).

Pred dvema mesecema sem pisal Jugoslovanskemu klubu v San Pedro. Predsednik Jugoslovanskega kluba nam je obljubil vso pomoč, toda na veliko nesrečo nas vseh je še isti dan umrl. On je bil dober Slovan, kajti takoj ko je slišal o slovenskih ujetnikih, se je pričel zanimati za nas.

Upam, da se bodo organizacije v Chicagu zavzele za nas in izslovovale, da ne bi bilo treba biti ujetnikom slovenske narodnosti skupno z Italijani. Ako želite bolj natančnih informacij od mene, jih vam bom z veseljem podal. Pozdravljeni!

Pavel Beseljak, W-5688,
250 St. Q. M. SALV. REP. Co.,
Camp Cama,
San Bernardino, Cal.

V CLEVELANDU
PRIMANJKUJE VODE

Cleveland, Ohio.—Dragi čitatelj Prosvete! Zadržati sem dejal, da pojdem na počitnice in da ne bom nekaj časa pisal dopisov. Ali, žalibože, našo clevelandsko metropolo je zadela božja šiba, dasiravno ji načeluje naš rojak Frank Lausche.

Kljub temu, da se nahajamo v bližini velikega "bajerja", ki ga imenujemo Erijsko jezero, nimamo ne vina, ne rakije, ne piva in ne sodavice. Sedaj pa nam je zmanjkalo še "akve" ali po domače vode. Poslušaj, prijatelj. "Mi župani, okrajni komisarji, šolske oblasti, želimo, da meščani hranite vodo in ne škro-

pite preveč vaših vrtov, kajti vodni rezervoarji nimajo zadosti vode."

Proklamacija ni bila priobčena natanko tako kakor jo podaja vaš dopisnik, ampak žalostna ti majka, v Clevelandu nimamo dovolj vode, dasiravno imamo Slovenca za župana.

Na veliko srečo Clevelandčanov pa se je Bog nas malo usmilil in namočil naše vrtove z ljubim dežjem.

Ne vem, zakaj ljudje bolj ne molijo? Saj hodijo vsak dan v cerkev, pa jih Bog vseeno ne usliši. Ali ni to strašna kazen za zemljane?

Frank Barbič.

PISMO IZ STARE DOMOVINE

Kenosha, Wis.—Prejela sem pismo od svoje matere iz stare domovine, ki še živi v sv. Križu nad Jesenicami, Gorenjsko. Datirano je 23. marca, a prejela sem ga 3. julija.

Mati mi sporoča, da so vsi zdravi, kar jih je še doma, samo brat Jože, ki mu je 58 let, je šel v vojno.

Moja mati je stara 80 let. Čudno se mi vidi, da povprašuje po meni. Najbrže Hitler in njegovi razbojniki pisarijo v časopisju, da je vsa Amerika v razvalinah. Nacisti gotovo lažejo, da so nemški bombniki porušili ameriška mesta.

Pismo je najprvo dospelo v Egipt, toda brez znamke. Tam so ga odprli in pritisnili pečat in ga odposlali v Ameriko. Obrnili sem se na Ameriški rdeči križ in vprašala, če je mogoče pismo prišlo skozi njihove roke, toda oni so mi povedali, ako bi pismo potovalo s posredovanjem njihove organizacije, bi pismo dobili najprvo oni, nakar bi mene obvestili.

Na pismo sem materi odgovorila, in sicer skozi Rdeči križ. Dala sem jim materin naslov in obljubila, da bodo poskusili, toda vzel bo od 2 do 6 mesecev, preden prejmem odgovor.

Prosveto zelo rada čitam, če imam le čas. Najbolj mi je ugaljal spis, ki ga je napisal stari naseljenec. Prepričana sem, da je vsak čitatelj prečital tisti spis do zadnje besede. Le naj se še kaj kmalu oglasi.

Rada čitam tudi dopise Matije Pogorela. On vedno kaj zanimivega pove. Tudi Barbičevi dopisi so zanimivi in podučljivi.

Tudi jaz imam neke v Ameriki strica, ki se piše Blaž Klinar. On je prišel v Ameriko pred 60 leti in se naselil neke v Pennsylvaniji. Ako še živi, bi rada videla, da bi se oglašil. On se je poročil z Nemko in mogoče je tudi sam postal Nemec.

Tukaj se dela s polno paro. V naše mesto je prišlo mnogo delavcev iz drugih krajev. Jaz delam v tovarni The Nash Motor Co. V njej je zaposlenih približno sedem tisoč delavcev. Tudi jaz delam v tej tovarni. Imamo unijo CIO, h kateri spadam tudi jaz že od l. 1936. Pred leti meščani hranite vodo in ne škro-

omožene žene, toda danes je temu drugače; danes delajo celo starčki in mladeniči, ki jim ni več kot 17 let. V isti tovarni dela tudi moj mož.

Iz našega kraja je precej fantov pri vojaki. Želim, da se vsi kaj kmalu povrnejo domov. Hudo je materam in ženam, ker so sinovi in možje pri vojaki.

Vreme smo imeli precej suho in vroče. 12. julija pa je deževalo in tako se je malo ohladilo.

Lahko bi pisala še o drugih rečeh, toda nimam časa. Pozdrav čitateljem Prosvete!

Mary Kastelic.

SLEPEC IN NJEGOVA
ŽENITEV

Elizabeth, N. J.—Slepec je najrevnejši človek na svetu. On ne vidi belega dne in ne svetlega sonca; ves svet je večna tema zanj. Slepec vsak človek, ki ima količkar srca, obžaluje.

Poznala sem slepca. Bil je rojen slep. Starši so ga poslali v šolo za slepe, kjer se je učil pisati slepe pisave. To je bilo v Leibicku v zgornji Avstriji. Po končani šoli je mati prišla po otroka in ga vodila domov. Ko je šolo končal, je dobil dovoljenje, da je beračil po mestu. Pri tem ga je mati vedno spremljala, a sinček je na glas čital nemške knjige. Tako sta se mati in sin preživljala. Mladi slepec je znal tudi lepo peti. Rad se je tudi pogovarjal z ljudmi.

Najrajši sta zahajala na velike zabave in priredbe, kjer je bilo zbranih veliko ljudi. Jaz sem ju večkrat videla. Obiskovala sta tudi bogate ljudi: grajske in barone. Oni so jima dali obleke in hrane.

Nekega dne pa je potrkala na vrati smrt. Otrokova starša sta umrla in tako je ubogi slepec ostal sam na svetu.

Kdo bo vodil slepca? Kdo mu bo kuhal? Kdo bo skrbel zanj? Sosedje so se skupaj zbrali in se pričeli posvetovati, kaj bi storili z ubogim revežem. Nekaj časa so slepca preživljali, toda bilo je težko z njim, kajti fant je bil 30 let star. Sosedje so se napotili k župniku in mehnili, da bi se morda našla kakšna ženska, ki bi ga hotela omožiti. Župnik jim je dejal, naj se v stvar ne vtikajo, da bo že on vse uredil tako, da bo pravilno. In res, župnik mu je našel nevesto, ki je bila 65 let stara. Potem ju je vprico sosedov poročil po šesti maši jutraj.

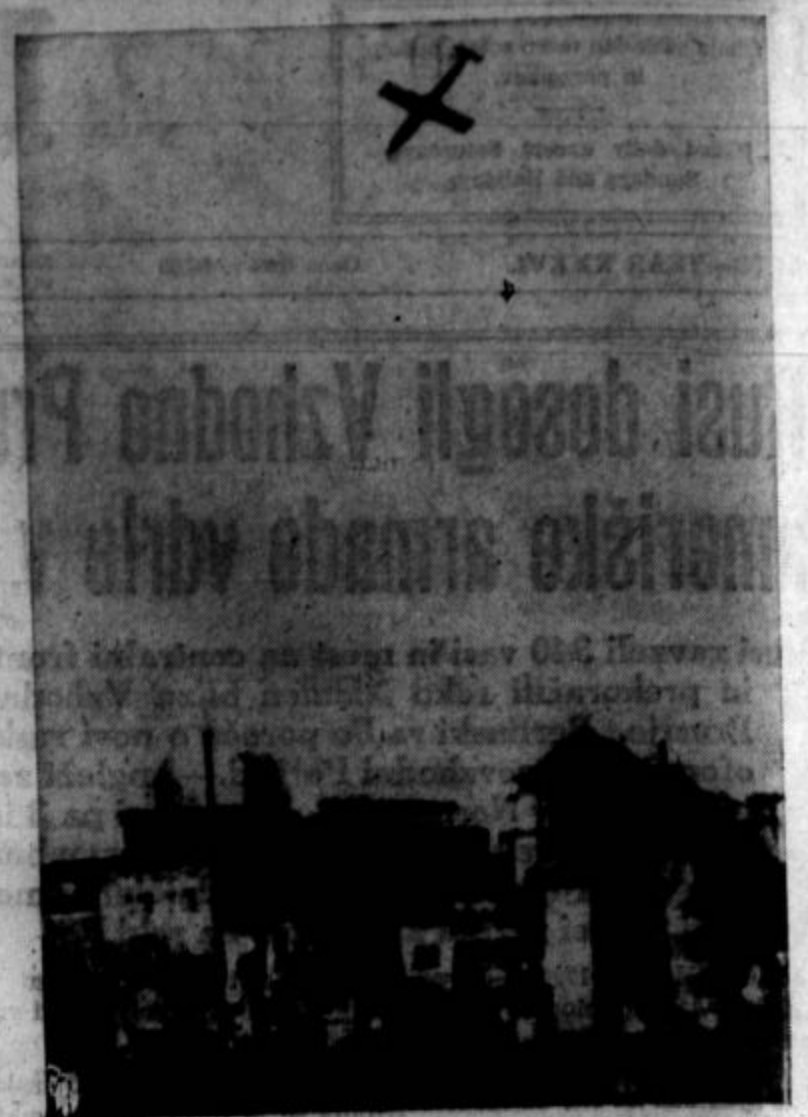
Ali sta bila srečna v zakonu, ne vem. Vem pa, da je rad prišel v veselo družbo in se zabaval. Ka dar je prišel med nas, smo mu zapeli tisto pesem, ki je tako žalostna in resnična. "Še enkrat bi rad videl, kje sonce gor gre..." Predem sem odpoštovala v Ameriko, to je bilo leta 1913, sem naredila srajco zanj. Seveda mu nisem nič računala.

Agnes Pasarič.

ČLOVEK SE UČI

Bellaire, O.—Časopisi prinašajo mnogo podučnega čtiva in če človek hoče, se lahko marsikaj nauči.

Pred leti sem čital v dnevniku Prosvete članek, ki ga je napisal neki dunajski zdravnik. On je razložil v tistem članku, kako se človek lahko odvadi kajenja, ne da bi potrošil cent denarja. Svedoval je, da človek, ki je hud ka-

Na sliki je videti nemško raketno bombno letalo, natrpano s glicerinom, ki se spušta na neko predmestje Londona, ki je glavna tarča "letečih bomb".

dilec, a bi se rad odvadil kajenja, vase potegne sapo in jo drži do 5 sekund in nato ponovi vdihavanje nekajkrat. Ko po vdihavanju zopet prižge cigareto, je ne bo mogel kaditi. Tobak mu prične naravnost smrdeti. Podpisani se je držal zgorajšnega recepta in se resnično odvadil kajenja, dasiravno sem bil 45 let strasten kadilec. Sedaj je poteklo že osem let, ko ne kadim nobenega tobaka.

Pred kratkim pa sem čital v Proletarcu poročilo dr. Nelsona iz Los Angelesa, ki ga je podal pred Zvezo ameriških zdravnikov v Chicagu. V tistem poročilu je dr. Nelson dejal, da se je naselila med delavci neka bolezen, ki hipoma napade človeka in traja od 6 mesecev do enega leta.

Tudi mene je napadala bolezen in mi nenadoma vzela vso moč, tako da še po enajstih mesecih bolezn zdravnik napiše na listino, da nisem še sposoben zadelo. Pred boleznijo sem zaslužil eno največjih plač, odkar delam v premogovniku. V premogovniku delam že od l. 1905. Bolezen me je napadla pri delu. Nenadoma sem tako oslabil, da nisem mogel nakladati z lopato in pred očmi se mi je pričela delati tema. Vseeno pa sem se silil in tako sem delal vse tisti dan in zaslužil zadnjih \$11.09. Rojaki premogarji, bodite pazljivi pri svojem delu, da vas ne napade taka bolezen kot je mene. Danes se od človeka pričakuje vse preveč. Pri delu ti ne dajo nobenega oddiha in vse delo je tako urejeno, da te kar samo priganja. Zato se ni čuditi, če človek nenadoma zbolí in ni potem za dolgo časa za nobeno rabo.

Louis Pavlinich (258)

PRIREDBA IN DRUGO

Westmiddlesex, Pa.—V Prosveti sem čital, da je umrl v North Chicagu Jack Novak, star 63 let. Pokojnega Novaka nisem osebno poznal, toda če se ne motim je bil doma iz vasi Račne pri Grosupljem.

Pred seboj imam njegovo sliko, katero mi je prinesel moj sin John. Slika je bila posneta lanske leto. Ko se je moj sin John nahajal v mornariški šoli v Great Lakesu, je pogostoma obiskal družino Novak v North Chicagu. S pokojnim Novakom sta bila velika prijatelja in prav tako z njegovim sinom, ki je policijski načelnik v North Chicagu. John je obljubil, da bo takoj po končani vojni obiskal Novakovo družino, katera je bila zelo prijazna z njim in mu vselej, kadar jo je obiskal, vljudno postrégl.

Novico o smrti starega Novaka smo sporočili sinu Johnu, ki se sedaj nahaja neke v Italiji. Kmalu je odgovoril na pismo in izrazil, da globoko obžaluje smrt svojega starega prijatelja, s katerim sta se vedno tako prijateljsko pogovarjala. Pokojniku naj bo lahka ameriška zemlja, sorodnikom pa naše globoko sožalje.

Društva št. 31, 262 in 755 SNPJ bodo praznovala 2. septembra 40-letnico SNPJ. Vsa sosedna društva opozarjam, naj na ta dan ne prirejajo svojih veselí, ampak naj posetijo našo proslavo.

Pomembno obletnico bomo skušali praznovati na najbolj dostojen način. Imeli bomo lep program, po programu pa banket. Kot glavni govornik nastopi gl. odbornik Matt Petrovich iz Clevelanda. Na programu nastopi tudi naš povsod priljubljeni mladinski krožek.

O proslavi bomo še poročali in prav tako o programu.

Pred kratkim nas je obiskal poznani rojak Ogrin in njegova žena iz Clevelanda. Ogrinovi so nas tudi lansko leto nekajkrat obiskali. Žal mi je, ker me to pot nista našla doma. Moral sem delati v tovarni. Kadar nas obiščejo Ogrinovi vselej s seboj prinesejo malo "železne". Ko pridem domov, mi žena pove, da so bili pri nas, obenem pa mi izroči tisto za prehlad. Steklenico vrtim v rokah in jo gledam, toda nesreča je hotela in vse skupaj je padlo na tla, jaz pa sem se pod nosom obrisal. Vseeno se najlepše zahvaljujem Ogrinovim. Pa obiščite nas ob priliki. Ako bi bil jaz doma, bi vprašal Ogrinove, da bi mi preskrbeli gumijaste čevlje, katere potrebujem v gredem vremu. Št. 10 bi bila ravno prav.

Pred kratkim sta nas obiskala tudi Clevelandčana Hribar in Zelodec. Ona dva sta se sedaj nahajala na počitnicah v Genievi, O., toda sta smuknila tudi k nam.

Tukaj imamo zelo suho vreme. Suša vlada v splošnem in vse tako zgleda, da letos ne bo velikokrompirja in ne koruze.

Anton Valentincič.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

Filmska igralka Betty Alexander

Na sliki je videti dva ameriška generala, ko sta vodila bitko v Cherbourg.

Fašizem in žena

Angela Vodetova
(Se nadaljuje.)

Boj proti ženskemu poklicnemu delu utemeljujejo nemški fašisti s tem, da hočejo ozdraviti nemško družino, kateri bodo zopet vrnilo gospodinjino in mater. Zato tudi sistematično propagirajo poroke. Ženska, ki se poroči, mora zapustiti službo, a če se obveže, da ne bo iskala druge možnosti zaslužka, dobi takozvano poročno posojilo, ki sme znašati največ 1000 mark. Za ta denar si pa sme kupiti srečna nevesta samo to, kar prizna "urad za poročna posojila" kot najpotrebnejše. Toda med najpotrebnejše predmete ne spada perilo in obleka in živila, temveč urad sam preskrbi na račun posojila radio-aparat in fašistične knjige, da moreta novoporočenca uživati lepo to fašističnega fraz z ušesi in očmi—in s praznim želodcem! Toda pogoji za prejem posojila so zelo strogi: redčen ga je samo tisti par, ki se je že izkazal po svojem globokem nacionalno-socialističnem čuvstvom in ki je po svojem telesnem ustroju sposoben podariti državi več otrok. To mora ugotoviti poseben zaupni zdravnik.

Posebne vrste je tudi fašistična skrb za naraščaj, ki pride za "socialno pomoč" v poštev samo v primeru, da pomenja v plemenskem pogledu vrednoto za državo; to se pravi, da samo zdravih in "čistokrvnih" otrok ne puste od lakote umreti. Bolehnim in dedno obremenjenim ter judovskim otrokom je vsaka pomoč prepovedana.

Ustanova "pomoč materi in otroku" nudi materam v prvi vrsti "moralno" oporo. Dnevarne dajatve so prepovedane. Moralna opora obstoja v zdravstvenih in juridičnih nasvetih, ki proti lakoti najbrže ne zaležejo dosti. V Hessenu dobivajo matere, ki imajo troje ali več otrok, enkrat na mesec brezplačno vstopnico za gledališče. Edina realna pomoč je v preskrbi dela materi. Toda to delo je običajno take vrste, da loči mater od otroka, kajti v večini primerov mora iti mati na kmetijo za neplačano delo ali poljsko delavko.

Tako gre nemška družina pod fašističnim pokroviteljstvom nasproti "novemu preporodu".

Dočim se je nemška žena po vojni z uspehom udeleževala v političnem življenju, ni danes o njenem vplivu nobenega sledu več. Politika je po izjavi narodno-socialističnih prvakov gnojna greznica, ki ni, da bi ženske brozgale po njej. Res odkritosrčno izjava fašistov o lastni politiki.

Po isti poti kakor Italija in Nemčija korakajo hitreje ali bolj polagoma države vsega sveta. Da kaže fašizem povsod isto zverinsko lice in da je njegovo postopanje napram ženi povsod enako, je dokazala tudi Avstrija, čeprav je bil začetnik tega gibanja katoliški Dollfuss.

4. Zakaj se mora boriti žena proti fašizmu

Kot eno izmed posledic gospodarskega razvoja moremo smatrati tudi ženiško gospodarsko osamosvojitve. Gospodarska osamosvojitve pomenja za ženo brez dvoma vrednoto, ki je prvi pogoj za njeno resnično enakopravnost. Toda kapitalistični gospodarski red je tudi to vrednoto izmalčil in žena je postala po

ni kriv sedanjí gospodarski sistem, kakor trdijo "židovski marksiisti," temveč versajska pogodba in nemška demokracija, zlasti pa Judje. Toda danes so Judje gospodarsko uničeni, demokracija poteptana, a ubožstvo narašča v kljub temu. Treba bo najti izhod, pa četudi v vojni. Da se Hitler temeljito pripravlja za ta izhod, v tem priča njegova notranja in zunanja politika.

Dasi vse gospodarstvo propada, kažejo živahno delavnost zlasti tiste panoge industrije, ki služijo v vojne namene. Kljub temu, da ženske izločajo od produkcijskega dela, se je število delavk v vojni industriji znatno dvignilo: v kemični za 78%, v nekaterih drugih panogah pa celo za 500%. Narodni socializem pripravlja nemško ženo povsem sistematično na vojno ter ji skuša pokazati kot njeno moralno dolžnost, da pozdravlja bodočo nemško osvobodilno vojno kot nekaj dobrodošlega. "Zveza nemških deklic" vzgaja dekleta povsem v vojaškem duhu s telesnimi vajami in v rabi orožja.

V Italiji imajo poleg moških fašističnih čet tudi 6000 ženskih čet z 233.000 članicami.

Poleg Nemčije in Italije je danes najbolj fašistična država Japonska, ki je tudi znana po svojih mladinskih in ženskih vojaških organizacijah, od katerih šteje "Federacija mladih Japonek" 1.600.000 članic. "Zveza patriotskih žen" pa 1.500.000 članic.

Fašizem pomenja vojno nevarnost za ves svet. Ali si more želeto vojno žena, ki je roditeljica novih življenj? Ali more mati, ki čuti prirodno, žrtvovati svoje sina brezdušno nasenitnega imperializma? Ali ni povsem razumljivo, da se ji vzbudi upor: zakaj, čemu, s kakšno pravico?

Kako more razumeti fašistični evangelij o potrebi vojne, o "pravici do razmaha naroda" ona mati, ki ostane sama s kopico nepreskrbljenih otrok, katerim so vzeli radnika, očeta? Ona ve in razume samo to, da so njeni otroci lačni in zapuščeni, da se njen mož ne bo morda nikdar več vrnil, da mora ona prevzeti nase tudi njegovo breme.

Zato se kljub fašistični propagandi ne more ogreti za vojno nobena žena, ki sledi svojemu prirodni čutu. Ženska je v svojem bistvu humanitarka, zato nima smisla za junaštvo, ki razdira in ubija. A današnja vojna bi pomenila resnično razdejanje vsega, kar sta ustvarili kultura in civilizacija, pogin celo vsega življenja daleč naokrog, kjer bi zadivljala. V spoznanju te grozeče nevarnosti si morajo podati roke žene iz vseh držav k skupnemu delu za rešitev človeštva. (Konec)

Murphy resigniral na pritisk unij

Chitago. — Francis B. Murphy, državni delavski direktor, je podal resignacijo in o tem obvestil guvernerja Greena. Murphy je bil prisiljen na odstop na pritisk Državne delavske federacije (ADF) in Državnega industrijskega unijskega sveta (CIO). Obe delavski organizaciji sta zahtevali, da resignira, ker ni član nobene delavske unije, ampak razpečevalec premoga v Springfieldu. Nasledil ga bo Robert L. Gordon, dolgoletni član ADF.

AGITIRAJTE ZA PROSVETO!

Naša narodno osvobodilna borba in slovensko Primorje

(Se nadaljuje.)

II.

"Manj strašna noč je v črne zemlje krilih kot so pod svetlim soncem sužnji dnevi!" France Prešern.

Na Veliko noč leta 1941 so nemške, italijanske, madžarske in bolgarke tolpe udrele v Jugoslavijo. S pomočjo domačih izdajalcev so takoj začeli izvajati teror nad prebivalstvom. Streljanje, obožanje in zapiranje v množicah se je vrnilo vsak dan. Več kot 80.000 ljudi so Nemci izgnali v Srbijo, na Poljsko in v razne druge kraje Nemčije na prisilno delo, od koder se bo le malokdo vrnil domov. Mlade žene in dekleta so poslali na fronte vojakom v zabavo.

Teror se je razširil takoj na vse pokrajine slovenske zemlje, prav tako se je razširjal po Dolenjskem in v Beli krajini kot po Goriskem in Notranjskem. Italijanski vojaški oblasti ni bilo sram pošiljati v internacijo majhne otroke in 80-letne starce, kajti tudi ti so se jim zdeli nevarni za "novi red." Tudi streljanje talcev je bilo v znamenju fašistične "pravice." Dolga je vrsta smrtnih obsodb in tisoč so romali v fašistične ječe.

V tej najtežji situaciji v zgodovini našega naroda se je našla edina organizacija, ki se je postavila pred narodovo usodo proti krvavemu nasilju fašističnih okupatorjev. To je bila komunistična stranka. Visoko je dvignila zastavo osvobodilne borbe in pozvala narod na oboženo odpor. Na njen poziv so se združili vsi slovenski, ljudsko in demokratsko misleči poštenjaki, ki so bili pripravljeni boriti se skupno za osvoboditev našega naroda. Predstavniki vseh političnih strank, razen fašističnih, so se združili ob skupnem programu in so ustanovili splošno narodno politično organizacijo pod imenom "Osvobodilna fronta slovenskega naroda" (OF). To združevanje vseh poštenih rodoljubov smo vsi pozdravili z velikim navdušenjem. To je bil edini pravi izhod, ki je narod združil, ne pa ga razcepil.

Povsod so se začeli javljati na zidovih napisih in parole; ustno propagando je podprla še tiskana beseda, ki se je tajno širila med narodom. Po mestih in trgih, po vaseh in vsem podeželju, v delavnicah in fabrikah so nastajali odbori OF, ki so zbirali denar, orožje, municijo, obutev, perilo, obleko, živež, sanitetni material in vse, kar je bilo potrebno za organiziranje obožene upor. Vsi so plačevali narodni davek. Razpisano je bilo posojilo v višini dveh milijard. V mestih se je razširila organizacija do vsake hiše.

Našo reakcijo, ki je videla v fašistični okupaciji svojo edino rešitev, je ustanovitev enotne, vseslovenske Osvobodilne fronte silno razburila. S tiskom in besedo je začela svoje izdajalsko delo. Hitli so dokazovati svojim fašističnim pokroviteljem, da je OF zgolj komunistična organizacija. Pred narodom so go blatili in klevetali z vsemi mogočimi lažmi, rotili so narod, naj ne sledi Osvobodilni fronti.

Ker so se vsi poskušali izogniti "modrih in preiskanih voditeljev," da bi naš narod odvrgli od borbe, ponesrečili, so se vsi ti izdajalci prav tako začeli organizirati—pod zaščito fašističnih tolovajev. Slovenski narod njih danes pozna pod imenom "bele garde," "plave garde," četnikov Draže Mihajloviča in podobno.

Pri nas je domača reakcija izdala ogromno denarja za poizkus zadušiti Osvobodilno fronto slovenskega naroda. Italijani so "belo gardo" podprli z orožjem, živežem in obleko. Ena prvih nalog teh srednjeveških zločincev je bila, da so vohunili po hišah in stikali za pristaši OF. Vsi talci so bili ustreljeni na njihove ovdabe. Slovenci nismo klonili pod tem pritiskom. OF je šla svojo pot neglede na ovire in boleče žrtve.

Že jeseni leta 1941 so odšli v Primorje, na Gorisko in v vse zasužnjene slovenske kraje politični delavci Osvobodilne fronte,

Kljub temu, da so ameriški samorci žrtve velikih diskriminacij in rasnih predsodkov, so lojalni državljani in sodelujejo na vsaj črti za zmago. V Madison Square Gardenu v New Yorku so imeli velik patriotski shod, na katerem sta bili samoraki lepotici proglašeni za "Miss Negro Victory Worker". Na levi je Aurelia Carter, sapnikarica kraljeve unije 453 United Radio & Machine Workers (CIO), na desni pa Edna Rucker, članica Fordove kraljeve unije 60 United Automobile Workers (CIO).

Pogajanja med Grki se razbila

Cairo. (ONA). — Pogajanja med ministrskim predsednikom grške vlade Georgom Papandreoum in gorskim delegati grške narodne osvobodilne fronte (EAM) so se gladko pretrgala, ko je Papandreou odklonil program šestih točk, po katerem bi EAM-ovci bili pripravljeni sodelovati v kairsko vladu.

Takoj, ko so delegati EAM zvedeli za predloge svoje organizacije, so jih takoj sporočili ministrskemu predsedniku Papandreou. Tedaj je gorska skupina dejala, da se zdi situacija upolna. Rekli so, da so predlogi širokogrudni in da so v skladu z libanonskim sporazumom.

Papandreouov kabinet je pretresal predloge na dvehurni seji in zvečer so dobili delegati obvestilo, da so bili njihovi predlogi soglasno zavrnjeni. Gorskim delegatom je bilo sporočeno, naj se vrnejo v Grčijo čim prej, če bodo mogli.

Delegati EAM ne smatrajo tega za popoln prelom in so izrazili upanje, da se bo sedanji prepad nekako premostil. Rekli so, da je ta prelom le konec prvega dela pogajanj.

Divizij je zdaj v Srbiji v borbi proti Nemcem, Bolgarom, Nedržavi vojski in četnikom Draže Mihajloviča. Makedonski partizanski oddelki so tudi dosegli velike uspehe. Makedonci so povezani s partizani v Albaniji in Grčiji—kar vse omogoča razvoj partizanstva tudi v Bolgariji.

"Eden največjih uspehov našega upora" je rekel maršal Tito v svojem referatu na drugem zasedanju ASNQJ-a, "je osvoboditev Istre in slovenskega Primorja po kapitulaciji Italije. Dvajsetletno suženstvo slovenskega in hrvaškega naroda ni moglo, navlače naporem fašizma, odvrzti našim zaslužnim bratom njihovega nacionalnega značaja in oslabiti njihovih teženj po sedinjenju s brati in s ostalimi narodi Jugoslavije."

Primorske partizanske jedinice so danes v polnem zaletu. Po kapitulaciji Italije so primorski partizani dva meseca držali v svoji oblasti železniško progo Ljubljana — Trst, tako da Nemci niso mogli pošiljati ojačanj v Italijo. Druge partizanske jedinice so pri Gorici napadle nemško letalstvo in s težkimi topovi razbijale nemške vojaške naprave. Zopet drugje se je bataljon idrijskih rudarjev, hrabro boril z nemškimi četami in uspešno odbil vse nemške napade na osvobodeno Idrijo. Idrijski delavci so se izkazali kot posebni mojstri v nastavljanju min. Onemogočili so nemškimi tankom vdor v Idrijo. Po Idrijski Bistrici so vrgli v zrak cel vlak nemških letalcev itd. Naši rojaki, ki so še v borbi, so pokazali visoko vrednost slovenskega vojaka, ki se danes ne bori več za tuje interese. Borba, ki jo vodimo danes, je borba za tiste, o čemer so sanjale naše generacije: ustvariti si lastno, avtonomno ognjišče po svoji volji. (Konec prihodnj.)

Madžari

New York. (ONA). — Ameriški Madžari so bili razjarjeni zaradi izjave Doeme Sztojaja, ministrskega predsednika Madžarske vlade, da koljejo madžarske žide zato, da se bodo ameriški Madžari lahko vrnili v Madžarsko, to se pravi tisti, ki to želijo.

"Szabad sag", clevelandski dnevnik, je objavil odgovor Sztojaju s konference krščanskih Madžarov v New Yorku: "Z grozo smo čitali, da iztrebljate madžarske žide, da bi naredili prostor za ameriške Madžare. Samo v glavi nacističnega norca se more poroditi misel, da bi hotel katerikoli civiliziran Amerikanec vzeti mesto, napravljen z zločinom in umorom."

Tudi "Magyar Hirnok", madžarski tednik v New Brunswicku, N. J., je protestiral: "Ta je pa dobra... Od pol milijona ameriških Madžarov jih ni pet sto, ki bi šli nazaj."

Kitajski otroci pomagajo pri šetvi. Kitajska je v vojni še od 1936 in njene žrtve znašajo mnogo milijonov: sodijo, da je bilo ubitih in od lakote pokonjenih blizu 30 milijonov Kitajcev. Redi se danje uspešne japonske ofenzive v južnocentralni Kitajski, prihajajo najtežji časi za Kitajce in tudi za zaveznike, ki jim pomagajo.

SANIN

Poslovenil Stane Kralovec

(Nadaljevanje)

"No, pa vaš Lande! Saj ste vendar."
"Jaz sem ljubil in še vedno ljubim Landeja," je resno dejal Sanin; "toda ne zato, ker je bil tak, ampak zato, ker je bil iskren in ker se ni na svoji poti ustavil pred nobeno oviro, ne pred smešno ne pred strašno. Zame je bil Lande dragocen sam na sebi in z njegovo smrtjo je izgubil tudi njegova dragocenost."

"Ali vi ne mislite, da taki ljudje oplemenitiijo življenje? Takim ljudem sledijo posnemalci ... Ne?"

"Čemu ga bi oplemenitili? To je eno. Drugo je pa to, da se to ne da posnemati. Landeji se morajo roditi. Kristus je bil lep, kristjanje so pa ničevi."

Sanin se je utrudil govoriti in je obmolknil. Tudi Solovejčik je molčal. Vse naokrog je molčalo; bilo je, kakor da bi imele samo zgoraj se lesketajoče zvezde nekake brezkončne, neme pogovore. Hipoma je pa Solovejčik nekaj zašepetal in njegov šepet je bil strašen in plah.

"Kaj je?" se je stresel Sanin.

"Povejte mi," je zamrmral Solovejčik, "povejte mi, kaj mislite ... če človek ne ve, kam bi šel, in vedno premišljuje, vedno premišljuje in trpi in vedno mu je strašno in nejasno ... ali ni temu človeku boljje umreti?"

"Seveda," je rekel Sanin in se nagubančil v temi; jasno in ostro je razumel to, kar je nevidno sililo k njemu iz temne židove duše: "seveda je boljje umreti ... Trpeti je nezmislno, večno pa itak ne bo nihče živel. Živi naj samo tisti, kdor vidi v samem življenju vse prijetno. Tistim pa, ki trpijo, je boljje umreti."

"Tako sem si tudi jaz mislil!" je na vso moč zavpil Solovejčik in hipoma krepko potegnil Sanina za roko.

Bilo je čisto temno in v mraku je bil videti Solovejčikov obraz kot mrličev in oči so mu gledale kot dve črni prazni vdolbini.

"Vi ste mrtev človek," Sanin je vstal in njegove duše se je nehote polastil nemir; "za mrliča je pa seveda v resnici najboljše — grob ... Zbogom ..."

Solovejčik je, kakor da ne bi slišal, sedel nepremično kot črna senca, z mrtvaško belim obrazom. Sanin je obmolknil, malo počakal in tiho odšel. Pri vratih se je ustavil in pri-sluhnil. Vse je bilo tiho in komaj, komaj se je videl na stopnicah črna Solovejčik, ki se že skoro ni več razločil od mraka. Neprijetna, mučna sluhja se je polastila Saninovega srca.

"Vseeno je," si je mislil, "tako živeti ali pa umreti ... Pa saj se bi itak prej ali slej."

Hitro se je obrnil, odprl škripajoča vrata ter odšel na ulico.

Na dvorišču je bilo tiho kot prej.

Ko je Sanin prišel do drevoreda, je začul iz daljave nemirne, čudne korake. Nekdo je bobneče topotaje z nogami hitro tekel v mrlični noči ter napol jokal, napol vzdihoval. Sanin se je ustavil. V mraku se je pojavila črna postava in letela vedno bliže in bliže proti njemu. Saninu bogve zakaj zopet postalo tesno pri sru.

"Kaj je?" je vprašal.

Leteci človek se je za hip ustavil in Sanin je od blizu zagledal prestrašen, neumen vojaški obraz.

"Kaj se je zgodilo?" je nemirno zavpil.

Vojak je pa nekaj zamrmral in stekel naprej bobneče topotaje z nogami in napol jokal, napol vzdihoval. Noč in tišina sta ga pogoltnili kakor prikazen.

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Saj to je vendar Zarudinov sluga!" se je spomnil Sanin in hipoma mu je razločno in nekako zaokroženo šinila v glavo trda, vroča misel:

"Zarudin se je uštelil! ..."

Lahko je zabele Sanina na sencih. Nekaj hipov je molče gledal v motno noč in najbrž se je vršila med tistim zagonetnim in strašnim, kar je bilo v njej, in med njim, visokim, močnim človekom trdnih nazorov, kratka in strašna, molčeča borba.

Mesto je spalo. Topo so gledali beli trotoarji, črna drevesa in temna okna, ki so varovala zamolklo tišino.

Hipoma je Sanin stresel glavo, se nasmehnil in jasnih oči pogledal predse.

"Saj nisem jaz tega kriv," je rekel glasno ...

"Eden več ali manj ..."

Stopil je naprej in v mraku je bilo videti namesto njega visoko, črno senco.

XXXXIII.

Tako hitro, kakor se vse izve v majhnem mestecu, so vsi izvedeli, da sta si dva človeka na en in isti dan vzela življenja.

Juriju Svarožicu je to naznanil Ivanov, ki je prišel k njemu, ko se je Jurij pravkar vrnil od instrukcije in se usedel risati potret Ljalje. Slikal jo je v lahki, svetli jopici z golim vatom in s prosojnimi, rožnatečimi rokami. Solnce je sijalo v sobo in z zlatimi iskricami prižigalo bogate lase okrog Ljalje glave; Ljalja je bila nebeško mlada, čista in vesela kakor zlata ptička.

"Dober dan!" je rekel Ivanov, ko je vstopil in vrgl klobuk na stol.

"O ... no, kaj boste novega povedali? ..." je vprašal Jurij in se prijazno smehljaj.

Bil je precej in veselo razpoložen, in sicer od tega, ker je končno dobil instrukcijo in se ni več čutil na očetovih ramah, ampak na lastnih nogah, in od solca in od bližine srečne, ljubke Ljalje.

"Veliko," je rekel Ivanov in nedoločeno so mu gledale sive oči; "eden se je zadržal, drugi se je uštelil, tretjega je pa hudič vzel, da bi se več ne potepal tod."

"Kako to?" se je začudil Jurij.

"Tretjega sem sicer jaz sam tako, tako, zaradi večjega učinka, dva sta se pa res ... Danes ponoči se je uštelil Zarudin, prav zdaj pa, pravijo, se je obesil Solovejčik ... na!"

"Ni mogoče!" je vsa bela, rožnatečica in zlata kriknila Ljalja in skočila pokoncu s preplašeni mi oči, iz katerih je pa gledala radovednost.

Jurij je začuden in prestrašen hitro odložil palet in stopil k Ivanovu.

"Se ne šalite?"

"Kdo se bo tukaj še šalil!" je zamahnil z roko Ivanov.

Kot vedno se skušal držati filozofsko hladnokrvnega, vendar je bilo opaziti, da je tudi njemu tesno in neprijetno.

"Zakaj se je pa uštelil? Ali zato, ker ga je Sanin udaril? Pa Sanin ve?" se je naivno držala Ivanova Ljalja in spraševala sopeča.

"Gotovo, da zato ... Sanin je že včeraj vedel," je odgovarjal Ivanov.

"Kaj pa on pravi?" je nehote vprašal Jurij.

Ivanov je zmaknil z rameni. Že večkrat se je prepiral z Jurijem o Saninu in se je zato že preje vznemiril.

"Nič ... Kaj pa je to njemu mar?" je odvrnil s surovo nevoljo.

"Ampak on je na vsak način vzrok!" je pripomnila Ljalja in napravila pomemben obraz.

"Eh, kaj bo zaradi tega! ... Prav treba je bilo, temu oslu iti nanj. Sanin ni nič kriv. To je sicer vse zelo pretresljivo, ampak vse do zadnjega gre na račun Zarudinove neumnosti."

"No, recimo, da so vzroki globlji," je mrko odvrnil Jurij; "Zarudin je živel v gotovem mlježu ..."

(Dalje prihodnjt.)

Daritev

Bogomir Magajna

Ko so šli ljudje po široki poti iz cerkve domov, je korakala mimo njih in zamahovala z dolgo šibo po zraku.

"Lej—seb, Liska! Lej—seb, Liska!"

Velika glava z razkuštranimi lasmi ji je visela na stran, usta so ji bila lahko odprta, vodene oči so plaho strmele predse in se umikale pogledom ljudi, rdeče krilo ji je v vetru frfotalo krog lačnega, sestrzanega telesa:

"Lej—seb, Liska! Ukradejo te!"

Vihar se je bližal tisto nedeljo opoldne.

"Hej, Nežka, kam pa sedaj? Končana je maša. Hej, Nežka, neurje prihaja, pelji Lisko domov," so ji prigovarjali starejši, čudeč se, da se je prikazala med ljudi. "Lisko ti strela ubije."

Ona pa je stopala urno, kot da hoče ubežati.

"Hej, Liska, huš, huš! Ukradejo te!"

Dospela je do cerkve. Dva ob-laka sta visela kot zmaja nad stolpom in pobjskavala, da je prihajalo njuno grmenje kot zamolklo renčanje do zemlje.

Otroci mater, ki delajo v vojnih tovarnah v Woonsocketu, R. I., v otroškem zavodu.

REBUILD CHERBOURG HOMES

WITH THE OCCUPATION of Cherbourg by American troops, many French civilians are returning to their homes. A good number of these houses, like the one above, have been heavily damaged and the task of rebuilding them confronts their owners. Workers here are clearing out the ruined structure. Signal Corps Radiophoto.

go, prisljenjeno ob oltarno steno. Čudovito jasno ji je postalo v glavi. Povrnile so se ji v spomin slike iz nekdanjih dni, ko je čitala doma otrokoma iz podobne knjige. Nova in silna bol ji je presunila srce. Mehanično je pri-jela in odprla knjigo. Črke so ji zaplesale pred očmi. Begala je za njimi in ujela besedo za besedo:

"In sklenil bom s teboj, sestra, večno zavezo ..."

S tresočimi se prsti je obrnila nekaj listov.

"In vse drevesa v deželi bodo zvedela, da sem jaz, Gospod, ponizal visoko drevo in povišal nizko drevo, osušil zeleno in ozele-nil suho drevo. Jaz, Gospod, sem govoril in storil."

Ozrla se je po svojem sestranem telesu. "Povišal me bo Gospod," so mrmrale njene ustnice. Nemli zvoki molitve so nato oklenili tabernakelj. Čez nekaj trenutkov se je zdrznila.

"In Liska, Gospod, Liska?"

Zopet ji je padel pogled na knjigo, zopet je odprla:

"Pristavi lonec, pravim, pristavi in vlij vanj vode! Deni vanj vse izbrano meso s kostmi! Vzemi najbolj tolsto živinčce, postavi drv podnje. Močno naj zavre in razkuhajo naj se kosti v njem!"

Na obrazu se ji je pokazala bol. Oči so se ji ovlažile. Mučila se je z mislijo in z boljo.